

SULF:s kongress 2024

Former för styrning och ledning inom högre utbildning

För knappt tio år sedan lämnade Kåre Bremer (professor emeritus och fd rektor vid Stockholms universitet) ifrån sig betänkandet "Utvecklad ledning av universitet och högskolor" (SOU 2015:92). Sedan detta betänkande lämnades in har vi sett en utveckling mot en tydligare linjeorganisation med ökad kontroll, samtidigt som vi har sett en försvagning av kollegiala arbets- och styrformer på flera av våra lärosäten. I slutet av 2019 lämnade den s k Tillitsdelegationen ifrån sig utredningen "Med tillit följer bättre resultat – tillitsbaserad styrning och ledning i staten (SOU 2019:43)", vilken starkt förespråkar att stöd ges till statliga myndigheter att utveckla en styrning och ledning som är mer tillitsbaserad. För att bättre hantera samhällsutmaningar uttrycks i utredningen bl a att dialoger som genomförs såväl horisontellt som vertikalt, samt kollegial samverkan och kollegialt lärande, utgör centrala verktyg i olika former av förändringsarbeten. Ansvar för arbetet med att stärka tillitsbaserad styrning och ledning inom statliga myndigheter kom senare att placeras på Arbetsgivarverket, där de på sin hemsida under epitetet "Tillitsinitiativet" samlar material som handlar om "tillitsbaserad styrning och ledning i statlig verksamhet". På sidan finns ett flertal exempel på befintligt arbete med dessa styrformer inom statliga myndigheter. Syftet med nämnda initiativ är att vara ett stöd till ledare inom statlig verksamhet. Vår bild är att arbetsgivarens sätt att styra och leda sin organisation på flera lärosäten snarare går mot en alltmer linjebaserad styrning parad med ökad kontroll genom att exempelvis inrätta ytterligare chefsnivåer, ibland utan att dessa chefers mandat på ett tydligt sätt har reglerats i en delegationsordning. Våra medlemmar rapporterar också att detaljstyrning, kontroll och rapporteringskrav av uppdrag som utförs inom utbildning och forskning har ökat. Vi upplever således att fler lärosäten styr verksamheten genom högre grad av kontroll och fler chefsled, medan flera andra statliga myndigheter i stället lyfter fram och betonar en mer tillitsbaserad ledning och styrning, bl a med större inslag av kollegiala arbetsformer. På central nivå arbetar parterna (Arbetsgivarverket och Saco-S) gemensamt i frågor om hållbart arbetsliv. En central del i ett hållbart arbetsliv handlar givetvis om hur verksamheten styrs och leds och vilket handlingsutrymme som ges SULFs/Saco-S medlemmar.

SULF/Linnéuniversitetet hemställer därför:

Att SULF tar initiativ till att undersöka hur styrning och ledning av universitet och högskolor har förändrats sedan betänkandet "Utvecklad ledning av universitet och högskolor" överlämnades år 2015 fram tills nutid, i samarbete med Saco-S.

Att SULF verkar för att öka den tillitsbaserade styrningen och ledningen inom högskolor och universitet, samt undersöker hur arbetet med nämnda frågor genomförs i aktuella verksamheter.

Att SULF verkar för ett ökat inflytande och ökat handlingsutrymme för medlemmar på universitet och högskolor.